

VEU CATALANA

LLIBERTAT JUSTÍCIA SOCIAL · FEDERACIÓ EUROPEA

Any II

Mèxic, D. F., 15 de juny del 1959

Núm. 12

ON ES, L'OPOSICIÓ CAPAÇ?

LA Gran Bretanya, el cap de l'oposició al Govern és retribuït per la Corona, com un ministre en funcions, per tal que estigui al corrent dels problemes del país. Això li permet, el dia en què per un canvi en la voluntat dels ciutadans li pertoca fer-se càrrec del poder, no anar a les palpentes per a enfrontar-se amb les qüestions que ha de resoldre. I davant del Govern hi ha un esquelet del futur Govern, compost pels membres més destacats de l'oposició que en passar al poder ocuparan els ministeris més importants, cadascun d'ells destinat a un lloc determinat per al qual es manté preparat. El sistema sembla que rutlla a la Gran Bretanya, però probablement no resultaria recomanable per a altres pobles. En tot cas, no podem concebre que el règim de Franco retribuís el cap d'una oposició versemblantment destinada a substituir-lo, per bé que hi hagi caps d'oposició que no en fan cap — d'oposició — a les retribucions, vinguin d'on vinguin. L'oposició demòcrata a l'exili no pot aspirar, evidentment, a la situació privilegiada de l'oposició britànica per a preparar-se a ocupar el poder; però si realment aspira al poder, hauria d'estar preparada, encara que això li sigui difícil. Ho està? Molts ciutadans tenen motius per a dubtar-ho. Almenys, per a dubtar que estiguin preparats alguns dels que es proclamen destinats a regir la sort del nostre país.

Ens podem imaginar fàcilment com quedarien alguns dels més sorollosos aspirants al Govern de Catalunya — que és el que ens interessa d'una manera més directa — si se'ls sotmetés a un examen dels seus coneixements sobre la situació actual del nostre país, sobre els problemes que haurien de resoldre si la seva ambició fos satisfeta. En uns casos el to de les seves manifestacions i en altres el seu silenci eloqüent ja són indici del nivell d'aqueixos coneixements. Naturalment, n'hi ha que es refien del seu talent natural, del seu geni per a la política i de la seva habilitat per a les improvisacions. També ens podem imaginar els resultats que aquestes qualitats, per si soles, podrien donar.

Sortosament, més enllà dels ineptes aparençosos, Catalunya compta amb homes capaços, a tots els sectors i a tots els nivells, horitzontalment i verticalment, i de totes les tendències. Confiam que arribada l'hora de triar, la tria serà encertada. En general haurà de fer-se, per moltes raons — raons de mena diversa — entre la gent que ha viscut la prova dolorosa de l'opressió franquista, i ja fóra hora que la majoria dels que a l'exili coven il·lusions de poder, les desessin d'una vegada. Entre ells, els cridats seran pocs; i els defraudats molts, si no fan un esforç per a situar-se al dia i viure la realitat catalana. El desvinculament és més gran del que molts creuen i la persistència a repetir els tòpics que l'any 1939

TOT JUST fa un any que el deler de servir un ideal que no és moridor ni pot ésser pastura dels verms trobava expressió en VEU CATALANA perquè no manqués un to genuí en la polifonia dels delers i afanys d'un poble que de la voluntat d'ésser i perdurar, n'ha fet un himne per lluitar contra l'intent de genocidi.

En el balanç de l'any registrem un guany considerable. En la mentalitat medieval de la Península, on té l'habitat natural la nostra nacionalitat mediterrània i pirinenca, s'han produït esberles i afloracions del dinamisme volcànic de les subestructures. Són confirmacions de l'esperança, penyores de què treballem sobre realitats vives.

Cert que VEU CATALANA es publica geogràficament encara a distància d'allà on viu en esperit. Però aprofita l'exòde per contribuir a l'elaboració, evolució i espandiment de la doctrina, car sense una doctrina un poble és com una nau sense carta de navegar i els moviments no passen de gastaments.

A poc a poc, com és de llei en tota gestació biològica, es van refent els teixits orgànics amb les noves generacions que retroben en la tradició la força per a reprendre els camins en ascensió vers nous horitzons. Van comprenent que la llibertat és un impuls propi de la catalanitat, que no és un concepte foraster ni aliè a les nostres característiques i que compten per herència amb aquest carreu fonamental de la civilització. Llibertat que és pa com el pa és llibertat, un entimema del qual no sabríem destriar quina proposició és la premissa ni quina és la consegüent.

Sabem que en el principi de llibertat s'implica el de la tolerància sense renunciar a la necessitat de la vigilància perpètua, car no és tolerable la intolerància ni pot haver-hi llibertinatge contra la llibertat, cosa que havien oblidat les democràcies alegres i confiades.

Va fent camí la idea que la igualtat essencial davant la llei universal exigeix justícia per als individus i per a les col·lectivitats. Justícia social és la fórmula moderna per a dir que la societat s'ha d'ordenar al benestar comú i que s'ha d'acabar amb qualsevol forma de l'explotació de l'home per l'home. En la rel pàtria trobem la saba que nodreix el somni de la Catalunya tal com la volem els seus fills, com diu el Poeta: una Catalunya políticament lliure, socialment justa, econòmicament rica i culturalment plena.

Sobre camí la realització d'una Federació Europea en la qual es superin els problemes de sobirania resclosides, incompatibles amb unes condicions internacionals de vida que aboleixen distàncies i requereixen col·laboracions abans insospitades. Les mentalitats s'han d'adaptar a una interdependència imposada per l'era atòmica, tot servant la diversitat creadora i l'originalitat de l'esperit, geni de la vida.

En un any s'ha intensificat i estès el convenciment que cal forjar la unió catalana com arma indispensable en la lluita per la supervivència. La unió dels progressistes contra els reaccionaris. Car la reacció és l'enviliment i l'embòlia en els individus i en la comunitat, com ho demostra el panorama d'ombres ambulants, els fantasmes impotents i caducs d'un Espanya enterrada sota les lloses funeràries de la crueltat i de la corrupció.

Ha passat el primer any de VEU CATALANA i cada vegada veiem més la claror d'albada. Noves generacions es desvetllen i entren a la palestra. Mentre el món es gronxa a ran de l'abisme la vida no s'atura. Coltell, tret o perill nuclear, tot és u per l'home que sap que no es pot caure més avall de terra. La por a la mort no ha paralitzat mai la marxa dels pobles que tenen provat el seu coratge per enfrontar-se al futur. No manca al nostre poble la força al pit, sinó la llum als ulls.

L'essencial és preparar-se i saber formar el quadre, per a quan vingui un altre juny. En la lluita civil hem de pensar en termes militars, perquè el problema es deixi de plantejar en termes de violència.

Mentrestant, vigoritzar l'esperit, elaborar la doctrina que és estratègia, afinar les línies directrius i la punteria. En altre temps, però semblant, el crit de Catalunya i República galvanitzà el nostre poble. Va trobar el cabdill, i la bandera de la victòria.

Forgem la unió orgànica. Qui no serveixi per a una cosa que treballi en una altra. Que canti o que resi. És imperatiu que ningú no faci nosa i que tothom tingui tostemps els ulls fets en Catalunya endins.

semblaven tenir bon sentit, no és pas un gest que ens pugui inspirar gaire confiança. Fóra molt assenyat que en molta gent la voluntat de governar fos substituïda per la voluntat de servir si realment la sort del país l'interessa més que les seves ambicions personals. I que es resignés a què el país faci la seva tria en lloc de pretendre que el país accepti la seva imposició. Planes i Casals pogué un dia defensar-se de les acusacions de cacicats dient: «Em diuen que he falsejat la voluntat d'un poble quan el

que he fet ha estat substituir un poble sense voluntat», paraules que podien tenir certa justificació. Però avui, si bé el poble català està sotmès per la força de les armes, no admet que ningú el substitueixi. Té una voluntat i al seu dia la manifestarà. Els mexicans diuen que «bastante ayuda quien no estorba» i farien bé a tenir-ho present alguns exiliats catalans que, entre altres que ajuden activament i efectiva, ajudarien bastant si deixessin de fer nosa.

VICENÇ RIERA LLORCA